

Nieuwsbrief 16 oktober 2024

Lobby update NHN 2024

Bijlage

[Lobby update NHN](#)

Plan van Aanpak Erfgoedprogramma

In de omgevingsvisie heeft uw raad de ambitie uitgesproken erfgoedwaarden beter te willen beschermen door deze aan te wijzen als monument of beeldbepalend pand of door deze te beschermen in het omgevingsplan. Om goed af te wegen welke waarden in aanmerking komen voor bescherming en welke regels vervolgens passend zijn, wordt een Erfgoedprogramma gemaakt. Het Plan van Aanpak is door ons college vastgesteld.

Voor het maken van het Erfgoedprogramma (en deelprogramma's over erfgoedthema's) is voor twee jaar één fte als plustak vrijgemaakt (motie 7 kadernota 2022 en bijbehorende begrotingswijziging, d.d. 6 juli 2021).

Aanleiding

Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie is als koers voor het erfgoedbeleid aangegeven: 'Uit respect voor onze rijke cultuurgeschiedenis kiezen we voor behoud en versterking van ons cultureel erfgoed. Dat betekent dat we de bescherming van beeldbepalende panden verruimen. Het aantal beschermde gemeentelijke monumenten wordt in de periode tot 2040 vergroot. Daarnaast zetten we in op de bescherming van specifieke ensembles. Bestaande landschapselementen en historische structuren krijgen een eigen meer specifieke bescherming via het omgevingsplan.'

Om alle (wettelijke) taken voor erfgoed zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren maakt de gemeente keuzes waar de komende jaren op wordt ingezet. Die keuzes zijn op hoofdlijnen al genoemd in de omgevingsvisie, maar worden nu verder uitgewerkt en omgezet in haalbare maatregelen. Naast de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt, zijn er thema's die erfgoed raken en om beleid vragen, zoals duurzaamheid en erfgoed van de oorlog.

NB. Voor het aanwijzen van beeldbepalend erfgoed heeft ons college het Plan van Aanpak Deelprogramma Beeldbepalend erfgoed vastgesteld.

Omgevingsplan

De Omgevingswet schrijft voor: 'Gemeenten moeten in hun omgevingsplan rekening houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. In het omgevingsplan worden regels gesteld ter bescherming van daarvoor in aanmerking komend cultureel erfgoed.'

Om hieraan gevolg te kunnen geven, vindt een inventarisatie en analyse plaats van het binnen de gemeente aanwezige en te verwachten cultureel erfgoed. Voor het te behouden cultureel erfgoed moet de gemeente een toereikend beschermingsregime instellen. Bij cultureel erfgoed kan het gaan om:

- monumenten zoals (bouw)werken
- tuinen en parken
- bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten
- stads- en dorpsgezichten en (delen van) cultuurlandschappen

Omgevingsprogramma

Het instrument omgevingsprogramma staat tussen de omgevingsvisie en het omgevingsplan in. Het is een uitwerking (met uitvoeringsmaatregelen) van de ambities uit de omgevingsvisie. De ambities uit het programma worden vervolgens juridisch verankerd in het omgevingsplan.

Een Erfgoedprogramma voor Bergen

Dit plan van aanpak voor het 'Erfgoedprogramma Bergen 2025' gaat over nieuw erfgoedbeleid, en (nieuwe) wettelijke taken op het gebied van monumenten, archeologie, cultuurlandschap, immaterieel erfgoed etc.. Centraal staat hoe de gemeente Bergen hiermee om wil gaan en welke maatregelen wanneer genomen worden om het beleid uit te voeren.

Om de opgaven ten aanzien van erfgoed te kunnen realiseren wordt het Erfgoedprogramma een haalbaar uitvoeringsdocument met concrete maatregelen. Die erfgoedopgaven zijn sterk in ontwikkeling. Gemeenten krijgen steeds meer taken, vooral ingegeven door de Omgevingswet. Om die opgaven te kunnen aangaan is nieuw en samenhangend erfgoedbeleid nodig. In het Erfgoedprogramma worden afwegingen gemaakt ten aanzien van opgaven als:

- de omgang met archeologische verwachtingsgebieden;
- de waardering en inzet van inwoners voor (de identiteit van) hun leefomgeving;
- de energietransitie en klimaatadaptatie in relatie tot bijvoorbeeld groen erfgoed en archeologische vindplaatsen;
- de bescherming van militair erfgoed;
- het verduurzamen van monumenten en de ondersteuning van eigenaren daarbij;
- de toekomst van (monumentale) kerken.

Consequenties van de informatie uit het college

Programma's onder de Omgevingswet worden vastgesteld door ons college, terwijl vaststelling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan tot de bevoegdheid van uw raad behoren.

Uw raad wordt uitgebreid door ons college geïnformeerd over de totstandkoming van het Erfgoedprogramma; nu via deze digitale raadsbrief, tussentijds tijdens de Erfgoedsafari op 23 november 2024 en een Raadsinformatieavond op 3 december 2024 en over de voortgang in het derde kwartaal van 2025.

Gedurende het opstellen van het Erfgoedprogramma wordt inzicht verkregen in de kosten van de uitvoering van het programma. Voor vaststelling legt ons college de beoogde plannen ter consultatie voor aan uw raad, dat gebeurt in het vierde kwartaal van 2025. Ons college stelt vervolgens het programma vast, binnen de kaders van de door de gemeenteraad beschikbaar te stellen middelen.

Het vervolgtraject

Na vaststelling van het Plan van Aanpak kan de uitvoering beginnen volgens deze fasering:

- Fase 1 Programmavorming en participatie (gereed derde kwartaal 2025)
- Fase 2 Besluitvorming door het college na consultatie van de raad (gereed: vierde kwartaal 2025)
- Fase 3 Uitvoeringsfase: implementatie (vanaf 2026)
- Fase 4 Terugkoppeling en evaluatie (tweede kwartaal 2026 (tevens afronding plustak), tweede kwartaal 2027 en tweede kwartaal 2028)

Bijlage

[Plan van Aanpak Erfgoedprogramma Bergen 2025](#)

Plan van Aanpak Deelprogramma Beeldbepalend Erfgoed

Onderstaand bericht informeert uw raad over het feit dat ons college het Plan van Aanpak heeft vastgesteld voor een 'Deelprogramma Beeldbepalend Erfgoed'. Dit wordt mede uitgevoerd op verzoek van uw raad zoals benoemd in de omgevingsvisie en de kadernota 2024. Het is een deelprogramma onder het overkoepelende Erfgoedprogramma. Ook voor dat programma heeft ons college een Plan van Aanpak vastgesteld.

Aanleiding

De gemeente Bergen is rijk aan allerlei soorten erfgoed, een deel daarvan is beschermd. Uw raad heeft in 2018 de wens uitgesproken erfgoed te behouden en te versterken door de beschermingsmogelijkheden te verruimen, zoals ook te lezen is in de omgevingsvisie. Naast gebouwen kunnen straatbeelden, ensembles (denk bijvoorbeeld aan de pensionbuurt in Bergen of stolpenlinten) en landschapselementen beschermd worden.

De bescherming van beeldbepalend erfgoed berust op de buitenzijde van het pand en de waarde in het straatbeeld, terwijl monumenten van binnen en van buiten zijn beschermd. Het draagt bij aan de beeldbepalendheid van de omgeving en dat eigenaren 'achter en gevel' minder te maken krijgen met regeldruk. Daarnaast blijft het altijd mogelijk om monumenten aan te wijzen; belangrijke panden waar dus alle gevels en het interieur bescherming verdienen.

Consequenties van de informatie uit het college

Het instrument omgevingsprogramma staat tussen de omgevingsvisie en het omgevingsplan in. Het is een uitwerking (met uitvoeringsmaatregelen) van de ambities uit de omgevingsvisie. De ambities uit het programma worden vervolgens juridisch verankerd in het omgevingsplan.

Programma's onder de Omgevingswet worden vastgesteld door ons college, terwijl vaststelling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan tot de bevoegdheid van uw raad behoren. Uw raad wordt betrokken bij de totstandkoming van het programma tijdens de Erfgoedsafari op 23 november en tijdens een raadsinformatieavond op 3 december 2024. Ook voorafgaand aan de vaststelling consulteert ons college uw raad.

De aanwijzing van beeldbepalend erfgoed door ons college betekent dat een aantal bestaande fysieke Leefomgeving, het omgevingsplan dat in de maak is, maar ook de subsidieregeling. Beeldbepalend erfgoed betreft een nieuwe status die lichter is en minder uitgebreid gemotiveerd hoeft te worden door de afdeling erfgoed dan de aanwijzing van een monument. Hiermee is de uitvoerbaarheid van het beleid naar verwachting realistisch.

Het vervolgtraject

Fase 1 Programmavorming en participatie. Gereed: eerste kwartaal 2025

Fase 2 Besluitvormingsfase. Planning: tweede kwartaal 2025

Fase 3 Uitvoeringsfase: implementatie. Planning tweede kwartaal 2025

Fase 4 Terugkoppeling en evaluatie. Planning tweede kwartaal 2026

Bijlagen

- [Plan van Aanpak Deelprogramma Beeldbepalend Erfgoed](#)
- [Beeldbepalend erfgoed in gemeente Bergen. Een pilot in Egmond aan Zee en het Van Reenenpark te Bergen, februari 2024. Mooi Noord-Holland.](#)

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#).

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).

U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u webredactie@debuch.nl toe aan uw adresboek.